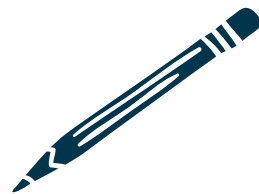

AFBRAAKTIJDENONDERZOEK

WAT HEB JE NODIG?

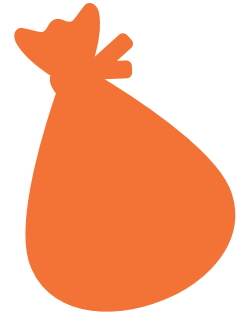
- Vier plastic bakjes, zoals magnetronbakjes
- Vier stuks afval: een appelklokhuis, een stukje plastic (bijvoorbeeld van een plastic verpakking), een stukje papier en een ijsstokje
- Voldoende potgrond om alle bakjes voor driekwart mee te vullen
- Papier
- Pen
- Fotocamera of mobiele telefoon/tablet

AFBRAAKTIJDENONDERZOEK

WAT MOET JE DOEN?

- 1** Vul vier bakjes voor de helft met potgrond.
- 2** Leg in ieder bakje één stuk afval en maak er een foto van.
- 3** Wat zal er gebeuren met het afval als het onder de grond ligt? Verteert het of niet? Hoe lang duurt dat? Schrijf jullie voorspellingen op.
- 4** Begraaf het afval door het bakje bijna helemaal met potgrond te vullen.
- 5** Geef de bakjes om de dag wat water.
- 6** Graaf het afval na twee weken op en bekijk het. Hoe ziet het afval eruit? Maak er een foto van. Kloppen jullie voorspellingen?
- 7** Begraaf het afval nogmaals.
- 8** Graaf na twee weken en na een maand het afval nog een keer op en bekijk het goed. Wat zijn jullie conclusies?

VLOGGEN

WAT HEB JE NODIG?

- Digibord, computer of laptop
- Camera, tablet of mobiele telefoon

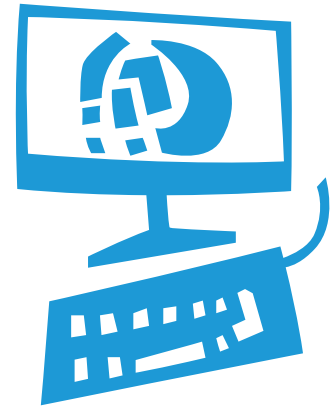

VLOGGEN

WAT MOET JE DOEN?

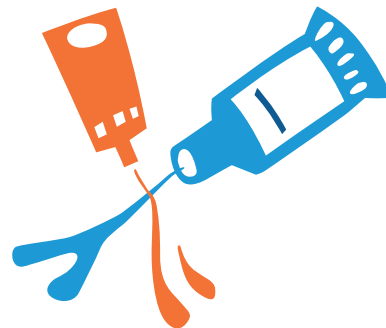
- 1** Een Supporter van Schoon is iemand die een schone omgeving heel belangrijk vindt. Sommige Supporters van Schoon vertellen in een kort filmpje, een Supportersportret, waarom ze hun omgeving zwerfafvalvrij willen houden.
- 2** Bekijk via YouTube een Supportersportret. Kies bijvoorbeeld het filmpje van Joran, een jongen die een brief schrijft aan de burgemeester.
- 3** Maak met een groepje een Supporter van Schoonportret. Neem een filmpje op van maximaal twee minuten, waarin jullie vertellen waarom jullie je omgeving schoon willen houden en hoe jullie dat doen.
- 4** Laat de filmpjes aan de hele groep zien.
- 5** Zet het filmpje na toestemming van de ouders bijvoorbeeld ook in de digitale oudernieuwsbrief of op de schoolwebsite.

AFVALTUINTJE

WAT HEB JE NODIG?

- Lege schoenendozen
- Materialen zoals kurken, doppen, blikjes, oud papier, flesjes, lege doosjes, potjes of ijsstokjes
- Lijm
- Scharen

AFVALTUINTJE

WAT MOET JE DOEN?

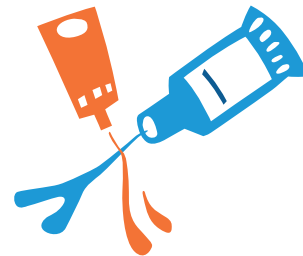
- 1 In het boek *Wat niemand ziet* van Martijn Niemeijer maakt Ros, de hoofdpersoon, afvaltuintjes. Ros verzamelt zwerfafval, waar ze 'tuintjes' mee maakt. Zo maakt ze bijvoorbeeld vlinders en bloemen van stukjes zilverpapier en een voetbalelftal van lege blikjes.
- 2 Maak je eigen 'afvaltuintje' van het verzamelde materiaal. Gebruik een schoendoos om je tuintje in te maken.
- 3 Maak een bijschrift bij je afvaltuintje. Een bijschrift is een klein bordje waarop staat wat je kunstwerk voorstelt.
- 4 Maak een tentoonstelling van alle afvaltuintjes. Iedereen mag jullie tentoonstelling komen bewonderen!

MAG IK VAN JOU...?

WAT HEB JE NODIG?

- Stevig papier (A4)
- Scharen
- Kleurpotloden
- Pennen (in twee kleuren)

MAG IK VAN JOU...?

WAT MOET JE DOEN?

- 1** Vouw een vel papier twee keer, zodat er vier gelijke kaartjes ontstaan.
- 2** Knip deze kaartjes uit. Verdeel alle kaartjes met een lijn in twee delen. De bovenkant is voor een tekening, de onderkant is voor tekst.
- 3** Maak op deze manier 32 kaartjes voor acht kwartetten. De kwartetten gaan over verschillende soorten afval: plastic, blik, kartonnen drankenverpakkingen (zoals melkpakken en sappakjes), gft, glas, papier, karton en restafval.
- 4** Ieder kwartet bestaat uit vier kaartjes met vier verschillende stukken afval die bij elkaar horen. Bij het kwartet 'plastic' kun je bijvoorbeeld denken aan een boterhamzakje, een knijpfles, een potje voor pillen en een plastic fles.
- 5** Teken één stuk afval op ieder van de vier losse kaartjes. Schrijf alle afvalproducten van het kwartet op aan de onderkant van het kaartje. Het woord waarvan de tekening op het kaartje staat, schrijf je in een andere kleur.
- 6** Klaar? Kwartetten maar! Veel plezier!

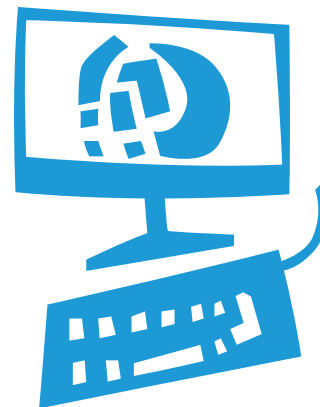
Boterhamzakje
Knijp-fles
Plastic fles
Potje voor pillen

AFVAL VAN VROEGER

WAT HEB JE NODIG?

- Computer, laptop of tablet (liefst meerdere)
- Eventueel grote vellen papier (A2-formaat)
- Eventueel kleurpotloden of stiften

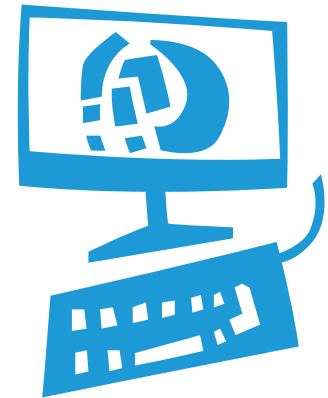

AFVAL VAN VROEGER

WAT MOET JE DOEN?

- 1 Maak tweetallen.
- 2 Ieder tweetal kiest een bepaalde tijdsperiode, bijvoorbeeld prehistorie, Romeinse tijd, middeleeuwen of de 18e/19e eeuw.
- 3 Onderzoek samen hoe mensen in die tijd met afval omgingen.
- 4 Maak van je ontdekkingen een grote poster of een mooie PowerPointpresentatie.
- 5 Als iedereen klaar is, vertellen jullie aan elkaar wat jullie ontdekt hebben. Gebruik de poster of presentatie om jullie verhaal te vertellen.
- 6 Krijgen de posters een mooi plekje in het lokaal?

PLASTIC SOEP

WAT HEB JE NODIG?

- Computer, laptop, tablet of informatieve boeken
- Eventueel grote vellen papier (A2-formaat; één per groepje)
- Eventueel kleurpotloden of stiften

PLASTIC SOEP

WAT MOET JE DOEN?

- 1** Elk jaar komt meer dan 8 miljoen ton plastic in zee terecht dat op straat of in de natuur gegooid is. De bijnaam voor al dit plastic in de oceanen is 'plastic soep'. De plastic soep vormt een groot gevaar voor dieren en mensen.
- 2** Maak vijf groepjes. Verdeel onderstaande onderzoeksvragen over de groepjes.
- 3** Zoek met je groepje naar antwoorden op de onderzoeksvragen. Maak een presentatie van jullie ontdekkingen op papier of digitaal.
- 4** Presenteer jullie bevindingen aan elkaar.

Onderzoeksvragen

- 1. Wat gebeurt er met plastic dat in de zee terechtkomt? Kan de natuur plastic verteren?*
- 2. Voor welke dieren is de plastic soep gevaarlijk? Waarom?*
- 3. Hoe kan het plastic in zee gevaar opleveren voor mensen?*
- 4. Waarom is de plastic soep zo'n moeilijk oplosbaar probleem?*
- 5. Welke mogelijke oplossingen zijn er?*

AFVALREBUS

WAT HEB JE NODIG?

■ Potlood

■ Papier

AFVALREBUS

WAT MOET JE DOEN?

- 1 Los de rebus hieronder op. Er komt een spreekwoord uit. Het spreekwoord is nog niet helemaal af. Weet jij welk woord er op de plek van het vraagteken moet staan?
- 2 Hoe zou jij dit woord in 'rebusvorm' tekenen?
- 3 Weet jij wat het spreekwoord betekent?

? =

P=E

ERM=ONE

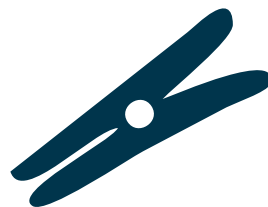
DEL=AK

ZWERFAFVALSPEL

WAT HEB JE NODIG?

- Het *Zwerfafvalspel* bestaat uit afvalkaarten en afbraaktijdenkaarten, te downloaden op aandeslagmetafval.nl/zwerfafvalspel
- Een waslijn of stevig stuk touw van circa 5 m
- Twintig wasknijpers
- Een stopwatch of andere timer
- De handleiding (pagina 21) voor spelregels en antwoorden van het spel

ZWERFAFVALSPEL

WAT MOET JE DOEN?

- 1** Maak minimaal twee teams met elk maximaal tien spelers. Kies één spelleider. Let op dat de teams niet bij elkaar kijken tijdens het spelen.
- 2** Span ongeveer vijf meter waslijn tussen twee palen/bomen.
- 3** Maak de afbraaktijdenkaartjes met knijpers vast aan de waslijn in oplopende volgorde.
- 4** De spelers staan op vijf tot zeven meter van de waslijn.
- 5** De spelleider leest de spelregels uit de handleiding en legt het spel uit aan de deelnemers.
- 6** Hoeveel tijd hebben de teams nodig om de afvalkaarten op de juiste plek te hangen en de afbraaktijden van het afval te raden?

WAT VIND JIJ ERVAN?

WAT HEB JE NODIG?

■ Alleen deze kaart

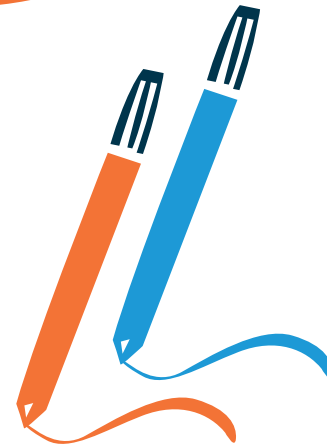
WAT VIND JIJ ERVAN?

WAT MOET JE DOEN?

- 1 Maak groepjes van maximaal zes kinderen.
- 2 Kies een of enkele stellingen (zie hieronder) die jullie interessant vinden. Discussieer hierover met elkaar. Luister naar elkaar en geef iedereen de kans om zijn mening te geven.

Stellingen

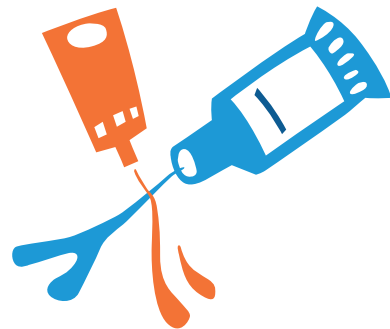
- Iedereen is verantwoordelijk voor de toekomst van onze aarde.
Daarom moeten we allemaal helpen om de aarde schoon te houden.
- Een wereld zonder zwerfafval zal nooit bestaan.
- Als er niet voldoende afvalbakken op straat staan, dan is het logisch dat je je afval op de grond gooit.
- Recyclen is nuttig, maar ingewikkeld om te doen.
- De straat waarin ik woon, vind ik schoon.
- Ik vind het goed dat je een boete kunt krijgen als je afval op straat gooit.

EEN TWEEDE LEVEN

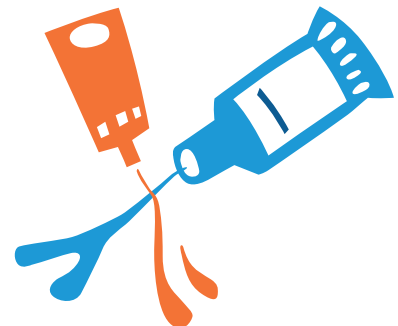

WAT HEB JE NODIG?

- Materialen zoals blikjes, plastic flessen, doppen, glazen flesjes, kurken, restjes stof, stukjes wol, gekleurd touw en doosjes
- Lijm
- Scharen
- (Gekleurd) papier
- Viltstiften
- Eventueel een computer, laptop of tablet

EEN TWEEDE LEVEN

WAT MOET JE DOEN?

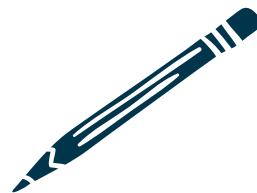
-
- 1 Wist je dat je van een oude fietsband een stuiterbal kunt maken? En dat je een oude spijkerbroek kunt omtoveren tot een tas? Of wat dacht je van een kleurrijke armband van stukjes elektriciteitsdraad en tape? Of een onderzetter van kurken? Afval is niet waardeloos! Je kunt er nog veel handige dingen van maken.
 - 2 Bedenk wat jij wilt maken van het materiaal dat verzameld is. Let op: Maak er iets van wat je weer opnieuw kunt gebruiken. Voor inspiratie en ideeën kun je ook op internet zoeken.
-
-

ZWERFAFVAL-ELFJE

WAT HEB JE NODIG?

- Papier
- Pennen
- Eventueel kleurpotloden

ZWERFAFVAL-ELFJE

WAT MOET JE DOEN?

- 1 Maak een zwerfafval-elfje. Hiernaast staat een voorbeeld.
- 2 Een elfje is een gedicht dat bestaat uit elf woorden. Begin je elfje met één woord: een kleur of een eigenschap van het zwerfafval dat je gekozen hebt. In de tweede regel vertel je in twee woorden over welk zwerfafval het gedicht gaat. In de derde regel, die bestaat uit drie woorden, schrijf je waar het zwerfafval ligt. De vierde regel telt vier woorden. Je geeft hier extra informatie over het zwerfafval of je stelt er een vraag over. Het laatste woord van het elfje is altijd 'zwerfafval'.
- 3 Maak een mooie tekening bij je zwerfafval-elfje.
- 4 Bundel alle zwerfafval-elfjes tot een gedichtenbundel.

*roestig
een blikje
in het gras
waarom ligt het daar?
zwerfafval*

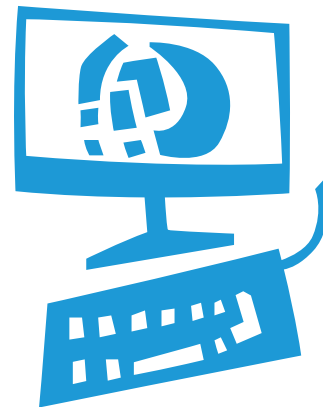
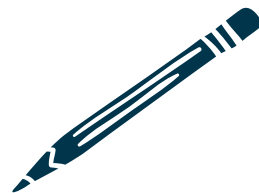

RECYCLEN: HOE WERKT DAT?

WAT HEB JE NODIG?

- Computer, laptop, tablet of informatieve boeken
- Groot vel papier (A2-formaat; één per groepje)
- Kleurpotloden of stiften

RECYCLEN: HOE WERKT DAT?

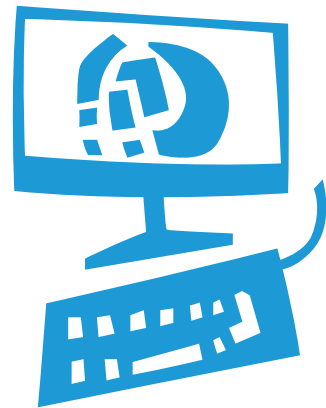
AAN DE SLAG MET
AFVAL

#12

WAT MOET JE DOEN?

- 1** Glas, blik, plastic, papier en gft-afval kunnen gerecycled worden. Zo wordt oud glas omgesmolten tot nieuw glas. Pulp van oud papier wordt weer nieuw papier. Oude blikjes kunnen het metaal voor een fiets opleveren. En wist je dat van oud plastic bijvoorbeeld T-shirts gemaakt worden? Maar hoe gaat dat recycelen precies in zijn werk?
- 2** Maak vijf groepjes. Ieder groepje onderzoekt één afvalsoort: glas, blik, plastic, papier of gft-afval.
- 3** Zoek op internet of in de schoolbibliotheek naar informatie over het recycleproces.
- 4** Schrijf of teken je bevindingen op papier. Maak een duidelijke poster.
- 5** Presenteer aan elkaar wat jullie ontdekt hebben.

SLIMME UITVINDING

WAT HEB JE NODIG?

AAN DE SLAG MET
AFVAL

#13

- Wit papier
- Kleurpotloden

SLIMME UITVINDING

WAT MOET JE DOEN?

- 1 Een groot deel van het zwerfafval bestaat uit kauwgom. Ben jij ook wel eens in een stuk kauwgom getrapt? Dat is niet fijn!
- 2 Bedenk een uitvinding, waarmee je dit 'plakkerige probleem' oplost. Je kunt denken aan een apparaat dat kauwgom gemakkelijk van de stoep verwijdert. Of aan een speciale kauwgomopruimrobot.
- 3 En wat gebeurt er met de kauwgom? Kun je die recycelen?
- 4 Maak een tekening van jouw uitvinding en schrijf erbij hoe de uitvinding werkt.

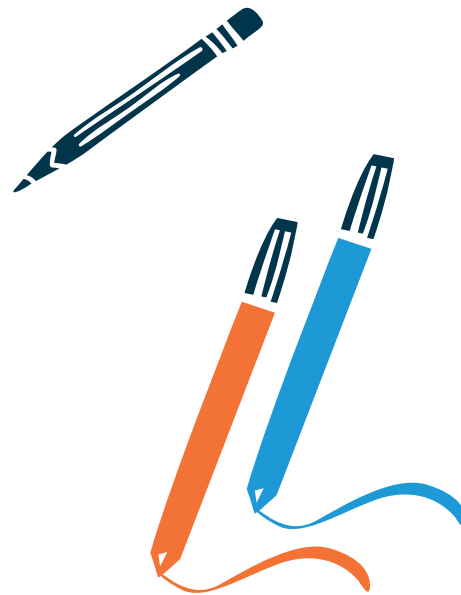
SCHOON SCHOOLPLEIN

WAT HEB JE NODIG?

AAN DE SLAG MET
AFVAL

#14

- Tekenpapier
- Kleurpotloden of stiften

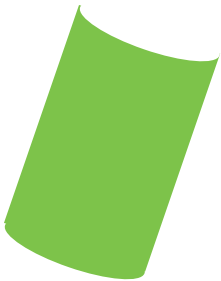

SCHOON SCHOOLPLEIN

WAT MOET JE DOEN?

- 1** Lees de tekst hieronder.
- 2** Bedenk een manier om zwerfafval op en rondom het schoolplein te verminderen.
- 3** Maak een tekening van jouw oplossing. Schrijf er tekst bij als dat nodig is.

Er zijn veel manieren om ervoor te zorgen dat mensen minder afval op straat gooien. Je kunt verkeerd gedrag bestraffen door bijvoorbeeld een boete te geven aan mensen die zwerfafval veroorzaken. Een leukere manier is het belonen van goed gedrag, bijvoorbeeld door geld te geven aan mensen die afval inzamelen of opruimen. Een heel andere manier is het inzetten van grappige oplossingen. Zo bestaan er bijvoorbeeld pratende afvalbakken, waar mensen graag hun afval ingooien.

SCHOON IN EEN HALF UUR

WAT HEB JE NODIG?

- Camera's of mobiele telefoons (één per groepje)
- Timer (bijvoorbeeld op mobiele telefoon)
- Stevige handschoenen voor alle deelnemers en twee afvalzakken

Tip: meld je als groep aan op supportervanschoon.nl en bestel opschoonmaterialen.

SCHOON IN EEN HALF UUR

WAT MOET JE DOEN?

AAN DE SLAG MET
AFVAL

#15

- 1** Maak groepjes. Iedere groep heeft een camera of mobiele telefoon en een afvalzak. Iedereen draagt handschoenen.
- 2** Ga met je groepje in de schoolomgeving op zoek naar een plek waar zwerfafval ligt.
- 3** Maak een foto van deze plek.
- 4** Ruim met elkaar het zwerfafval op. Doe het in de afvalzak. Let op met scherp of gevaarlijk afval, zoals glas of vuurwerkresten!
- 5** Maak daarna nog een foto van dezelfde - nu schone - plek.
- 6** Als na een half uur iedereen terug is, laten de groepjes aan elkaar hun gevulde afvalzak én de foto's zien.
- 7** Maak een (digitale) fotowand. Deel de foto's in: 'Voor' en 'Na'. Wat een goede resultaten!
- 8** Ook leuk: zet de foto's in de nieuwsbrief voor de ouders.

